בע"ה

גליון י"ז | ה'-י"א סיון

לִשְׁקֹד

עַל דַּלְתֹתַי יוֹם יוֹם

שִׁעוּרֵי הַשָּׁבוּעַ – נ"ך וּמִשְׁנָיוֹת

כְּתַקָּנַת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּינוּ הָרַב יִצְחָק גִּינְזְבּוּרְג שְׁלִיטָ"א

שָׁבוּעַ פָּרָשַׁת נָשֹׂא תשפ"ה

נ"ך: שמואל־ב' פרקים ז'-י"ג

משנה: מסכת סנהדרין פרק ח'

מאמר שבועי: פרצוף עניני דוד המלך (ג)

הקדמת המערכת

"אַשְׁרֵי אָדָם שֹׁמֵעַ לִי לִשְׁקֹד עַל דַּלְתֹתַי יוֹם יוֹם לִשְׁמֹר מְזוּזוֹת פִּתָחָי" (משלי ח, לד).

שבוע טוב ומבורך לכל אנ"ש והתמימים שיחיו, השוקדים על דלתות התורה הקדושה ורבינו שליט"א יום יום!

השבוע שבוע 'סוער' במיוחד במלכות "דוד מלך ישראל חי וקיים".

השבוע נלמד את פרקים ז' עד י"ג בספר שמואל ב', תורף־תורף מלכות דוד. נתחיל מרצונו הקדוש של דוד לבנות מקדש ודחיית ה' את העניין למלכות שלמה; נמשיך במלחמות דוד והרחבת גבולות ישראל; בימים חמישי-ששי נלמד על מעשה בת שבע ועל תוכחת נתן במשל כבשת הרש (שימו לב להתייחסות המופלאה לכך בשעור של הרב ב"מאמר השבועי"); ונסיים בעוד ספור עצוב של אמנון ותמר, הנגמר בהרג אמנון וקרע במשפחת דוד המלך, שהביא בהמשך למרד אבשלום.

במשנה ממשיכים השבוע בפרק ח' במסכת סנהדרין, העוסק רובו ככולו בדיני בן סורר ומורה.

בתור "המאמר השבועי" ממשיכים ומסיימים השבוע בשני חלקיקים משעור י' סיון תשע"ז (אפשר ללמוד את השעור בתאריך בו הוא נמסר, ביום ששי השבוע...), מלכות וסכום פרצוף עניני דוד המלך ועוד פרק על נשות דוד (על חלקן לומדים השבוע).

בברכת למוד פורה ושבוע טוב ומבורך,

המערכת.

לקבלת העלון מדי שבוע באיימייל, לתרומות, הערות והארות – פנו אל ozby208770@gmail.com.

***

טבלת הלְמוד - חדש סיון תשפ"ה

שמואל ב' ומלכים א' - סבב שלישי

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ששי	שבת־קדש
כ"ז אייר שמואל־א ל"א	כ"ח אייר שמואל־ב א'	כ"ט אייר שמואל־ב ב'	**א' סיון** ראש־חדש שמואל־ב ג'	**ב' סיון** שמואל־ב ד'	**ג' סיון** שמואל־ב ה'	**ד' סיון** במדבר שמואל־ב ו' סנהדרין פ"ז
ה' סיון שמואל־ב ז'	**ו' סיון** **שבועות** שמואל־ב ח'	**ז' סיון** שמואל־ב ט'	**ח' סיון** שמואל־ב י'	**ט' סיון** שמואל־ב י"א	**י' סיון** שמואל־ב י"ב	**י"א סיון** נשא שמואל־ב י"ג סנהדרין פ"ח
י"ב אייר שמואל־ב י"ד	**י"ג סיון** שמואל־ב ט"ו	**י"ד סיון** שמואל־ב ט"ז	**ט"ו סיון** שמואל־ב י"ז	**ט"ז סיון** שמואל־ב י"ח	**י"ז סיון** ל"ג בעומר שמואל־ב י"ט	**ח"י סיון** בהעלתך שמואל־ב כ' סנהדרין פ"ט
י"ט סיון שמואל־ב כ"א	**כ' סיון** שמואל־ב כ"ב	**כ"א סיון** שמואל־ב כ"ג	**כ"ב סיון** שמואל־ב כ"ד	**כ"ג סיון** מלכים־א א'	**כ"ד סיון** מלכים־א ב'	**כ"ה סיון** שלח מלכים־א ג' סנהדרין פ"י

נ"ך יומי - יום ראשון, ה' סיון

שמואל־ב פרק ז'

(א) וַיְהִ֗י כִּ֤י יָשַׁב֙ הַמֶּ֣לֶךְ בְּבֵיתֹ֔ו וַֽיהוָ֖ה הֵנִ֣יחַ לֹ֑ו מִסָּבִ֖יב מִכָּל־אֹיְבָֽיו׃

וה' הניח לו. אמר, הרי נתקיים (דברים יב י): והניח לכם מכל אויביכם וגו', מה כתיב אחריו, והיה המקום אשר יבחר וגו', מעתה עלינו לבנות בית הבחירה:

(ב) וַיֹּ֤אמֶר הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֶל־נָתָ֣ן הַנָּבִ֔יא רְאֵה־נָ֕א אָנֹכִ֖י יוֹשֵׁ֣ב בְּבֵ֣ית אֲרָזִ֑ים וַאֲרֹ֥ון הָאֱלֹהִ֖ים יֹשֵׁ֥ב בְּתֹ֖וךְ הַיְרִיעָֽה׃ (ג) וַיֹּ֤אמֶר נָתָן֙ אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ כֹּ֖ל אֲשֶׁ֣ר בִּלְבָבְךָ֑ לֵ֚ךְ עֲשֵׂ֔ה כִּ֥י יְהוָ֖ה עִמָּֽךְ׃ **(ס)**
(ד) וַיְהִ֣י בַלַּ֔יְלָה הַה֖וּא וַיְהִ֣י דְבַר־יְהוָ֑ה אֶל־נָתָ֖ן לֵאמֹֽר׃

ויהי בלילה ההוא. אמר רבי חנינא בר פפא: אמר לו הקב"ה לנתן, האדם הזה שאני משלחך אצלו, מהיר הוא, שמא ישכור פועלים ונמצאתי מפסידו, מהר ואמור לו, לא אתה תבנה הבית. רבי סימון אומר: האדם הזה שאני משלחך אצלו, נדרן הוא, כענין שנאמר (תהלים קלב ב ג): אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב אם אבא באהל ביתי, שמא יאמר איני אוכל ואיני שותה עד שאעשה כך, ונמצאתי מפסידו (ילקוט שמעוני רמז קמג):

(ה) לֵ֚ךְ וְאָמַרְתָּ֣ אֶל־עַבְדִּ֔י אֶל־דָּוִ֖ד כֹּ֣ה אָמַ֣ר יְהוָ֑ה הַאַתָּ֤ה תִבְנֶה־לִּי֙ בַּ֣יִת לְשִׁבְתִּֽי׃ (ו) כִּ֣י לֹ֤א יָשַׁ֙בְתִּי֙ בְּבַ֣יִת ׀ לְמִיֹּ֣ום הַעֲלֹתִ֣י אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל מִמִּצְרַ֙יִם֙ וְעַד־הַיֹּ֣ום הַזֶּ֔ה וָאֶֽהְיֶ֖ה מִתְהַלֵּ֣ךְ בְּאֹ֑הֶל וּבְמִשְׁכָּֽן׃

באהל ובמשכן. משכן שילה לא היתה בו תקרה, אלא בית של אבנים מלמטן, ויריעות מלמעלן:

(ז) בְּכֹ֣ל אֲשֶׁר֩ הִתְהַלַּ֨כְתִּי ׀ בְּכָל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֮ הֲדָבָר֒ דִּבַּ֗רְתִּי אֶת־אַחַ֤ד שִׁבְטֵי֙ יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֥ר צִוִּ֖יתִי לִרְעֹ֣ות אֶת־עַמִּ֣י אֶת־יִשְׂרָאֵ֑ל לֵאמֹ֕ר לָמָ֥ה לֹא־בְנִיתֶ֖ם לִ֥י בֵּ֥ית אֲרָזִֽים׃

הדבר דברתי. לשון תמיה הוא, לכך הוא נקוד ה"א חטף פת"ח, והדל"ת רפי:

(ח) ׀ וְעַתָּ֗ה כֹּ֤ה תֹאמַר֙ לְעַבְדִּ֣י לְדָוִ֔ד כֹּ֖ה אָמַ֣ר יְהוָ֣ה צְבָאֹ֑ות אֲנִ֤י לְקַחְתִּ֙יךָ֙ מִן־הַנָּוֶ֔ה מֵאַחַ֖ר הַצֹּ֑אן לִֽהְיֹ֣ות נָגִ֔יד עַ֖ל עַמִּ֥י עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃

מן הנוה. דיר הרועים, כמו (צפניה ב ו): נות כרות רועים:

(ט) וָאֶֽהְיֶ֤ה עִמְּךָ֙ בְּכֹ֣ל אֲשֶׁר־הָלַ֔כְתָּ וָאַכְרִ֥תָה אֶת־כָּל־אֹיְבֶ֖יךָ מִפָּנֶ֑יךָ וְעָשִׂ֤תִי לְךָ֙ שֵׁ֣ם גָּדֹ֔ול כְּשֵׁ֖ם הַגְּדֹלִ֥ים אֲשֶׁר־בָּאָֽרֶץ׃

כשם הגדולים. זהו שאומרים מגן דוד: **ואכריתה את כל איביך.** ולכך עלה על לבך לבנות הבית, כמה שכתוב בתורה:

(י) וְשַׂמְתִּ֤י ׀ מָקֹום֙ לְעַמִּ֣י לְיִשְׂרָאֵ֔ל וּנְטַעְתִּיו֙ וְשָׁכַ֣ן תַּחְתָּ֔יו וְלֹ֥א יִרְגַּ֖ז עֹ֑וד וְלֹא־יֹסִ֨יפוּ֙ בְּנֵי־עַוְלָ֔ה לְעַנֹּתֹ֖ו כַּאֲשֶׁ֥ר בָּרִאשֹׁנָֽה׃

ושמתי מקום. עוד אני חפץ להשקיט, שיהא שקט ושליו את עמי בימי בנך:

(יא) וּלְמִן הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַהֲנִיחֹתִי לְךָ מִכָּל אֹיְבֶיךָ וְהִגִּיד לְךָ
הוי' כִּי בַיִת יַעֲשֶׂה לְךָ הוי':

ולמן היום אשר צויתי. מחובר על העליון, ולא יוסיפו לענותו כאשר בראשונה קודם השופטים, וכאשר עשו מימי השופטים עד כאן: **והניחותי לך.** יותר ויותר, עד שתנוח מכל אויביך: **והגיד לך ה'.** היום על ידי, כי בית יעשה לך להושיב בנך על כסאך, ויתקיים לך בית המלכות, והוא יבנה הבית:

(יב) כִּי | יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ
וַהֲכִינֹתִי אֶת מַמְלַכְתּוֹ: (יג) הוּא יִבְנֶה בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַד עוֹלָם:
(יד) אֲנִי אֶהְיֶה לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה לִּי לְבֵן אֲשֶׁר בְּהַעֲוֹתוֹ וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי
בְּנֵי אָדָם:

בשבט אנשים. זה הדד ורזון בן אלידע: **ונגעי בני אדם.** זה אשמדאי, שדחהו ממלכותו, והשדים בני אדם הראשון הם, שכל מאה ושלשים שנה שפירש אדם מאשתו במות הבל, היו הרוחות מתייחמות ויולדות הימנו (ילקוט שמעוני רמז קמו):

(טו) וְחַסְדִּי לֹא יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מֵעִם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מִלְּפָנֶיךָ:
(טז) וְנֶאְמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד עוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד עוֹלָם: (יז) כְּכֹל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל דָּוִד: (ס) (יח) וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב
לִפְנֵי הוי' וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי הוי' וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתָנִי עַד הֵלֹם:

וישב לפני ה'. לפני הארון: **עד הלם.** שהמלכתני:

(יט) וַתִּקְטַן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי הוי' וַתְּדַבֵּר גַּם אֶל בֵּית עַבְדְּךָ לְמֶרָחֹק וְזֹאת תּוֹרַת
הָאָדָם אֲדֹנָי הוי':

גם אל בית עבדך. להמליך את בני אחרי: **וזאת תורת האדם.** בתמיה, ראוי להתבשר כן לבשר ודם. דבר אחר: עשית לי כמו שעשית לאדם הראשון, שהראית לו דורות העתידים לצאת ממנו:

(כ) וּמַה יּוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדַבֵּר אֵלֶיךָ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עַבְדְּךָ אֲדֹנָי הוי':

ומה יוסיף דוד עוד לדבר אליך. מה אשאל עוד: **אתה ידעת את עבדך.** נתת לי כל צרכי, כמו (משלי יב י): יודע צדיק נפש בהמתו:

(כא) בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֶת כָּל הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת עַבְדֶּךָ:

בעבור דברך. להקים מה שאמרת לשמואל, להמליכני: **וכלבך.** רצונך הוא, ולא שאני כדאי: **להודיע את עבדך.** הבשורה שבשרתני:

(כב) עַל כֵּן גָּדַלְתָּ אֲדֹנָי הוי' כִּי אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בְאָזְנֵינוּ:
(כג) וּמִי כְעַמְּךָ כְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים לִפְדּוֹת לוֹ לְעָם וְלָשׂוּם לוֹ
שֵׁם וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם הַגְּדוּלָּה וְנֹרָאוֹת לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ לְךָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם
וֵאלֹהָיו:

אשר הלכו אלהים. משה ואהרן, שנאמר (שמות ז א): נתתיך אלהים לפרעה; וכן תרגם יונתן: דאזלו שלוחין מן קדם ה': **לפדות לו לעם.** כך אמרו השלוחים לישראל: הקב"ה שלחנו לפדות לו לעם, ולשום לו שם, ולעשות לכם הגדולה: **ונוראות.** עשית לארצך לאחר שיצאו משם, ומה הם הנוראות, 'מפני עמך', לגרש עמים ואלהיהם, ומקרא זה חסר 'לגרש', ובדברי הימים (א יז כא) פירשו: לגרש מפני עמך אשר פדית ממצרים גוים ואלהיו, ואינו חסרון, כי ממשמע שנאמר מפני עמך גוים, אנו שומעין לשון טרודין וגירושין:

(כד) וַתְּכֹנֵן ׀ לְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל ׀ לְךָ לְעָם עַד עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָ֣ה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים: **(ס)** **(כה)** וְעַתָּה יְהוָ֣ה אֱלֹהִים הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל עַבְדְּךָ וְעַל בֵּיתוֹ הָקֵם עַד עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: **(כו)** וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָ֣ה צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדְּךָ דָּוִד יִהְיֶה נָכוֹן לְפָנֶיךָ: **(כז)** כִּי אַתָּה יְהוָ֣ה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גָּלִיתָה אֶת אֹזֶן עַבְדְּךָ לֵאמֹר בַּיִת אֶבְנֶה לָּךְ עַל כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ אֶת לִבּוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת: **(כח)** וְעַתָּה ׀ אֲדֹנָי יְהוָ֣ה אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת וַתְּדַבֵּר אֶל עַבְדְּךָ אֶת הַטּוֹבָה הַזֹּאת:

אתה הוא האלהים. שליט, ויש בידך יכולת לקיים:

(כט) וְעַתָּה הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת בֵּית עַבְדְּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי אַתָּה אֲדֹנָי יְהוָ֣ה דִּבַּרְתָּ וּמִבִּרְכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית עַבְדְּךָ לְעוֹלָם: **(פ)**

הואל. רצה:

נ"ך יומי - יום שני, ו' סיון || חג השבועות
קבלת התורה בשמחה בפנימיות
שמואל־ב פרק ח'

(א) וַיְהִי֙ אַחֲרֵי־כֵ֔ן וַיַּ֖ךְ דָּוִ֑ד אֶת־פְּלִשְׁתִּ֣ים וַיַּכְנִיעֵ֔ם וַיִּקַּ֥ח דָּוִ֖ד אֶת־מֶ֥תֶג הָאַמָּ֖ה מִיַּ֥ד פְּלִשְׁתִּֽים׃

מתג האמה. ובדברי הימים (א יח א) כתיב: ויקח דוד את גת מיד פלשתים, והיא נקראת מתג האמה, על שם שהוא מקל רודה בכל הפלשתים, מטרפולין של מלכים, שלא מצינו בכל סרני פלשתים בעזה ובאשדוד ובעקרון ובאשקלון שם מלכות, אלא בגת מצינו, (שמואל א כא יא): אכיש מלך גת: **מתג.** אגויילו"ן בלע"ז: **האמה.** הוא המרדע של עץ:

(ב) וַיַּ֤ךְ אֶת־מוֹאָב֙ וַיְמַדְּדֵ֣ם בַּחֶ֔בֶל הַשְׁכֵּ֥ב אוֹתָ֖ם אַ֣רְצָה וַיְמַדֵּ֕ד שְׁנֵ֥י חֲבָלִ֖ים לְהָמִ֑ית וּמְלֹ֤א הַחֶ֙בֶל֙ לְהַחֲיֽוֹת֙ וַתְּהִ֣י מוֹאָ֔ב לְדָוִ֖ד לַעֲבָדִ֑ים נֹשְׂאֵ֖י מִנְחָֽה׃

וימדד שני חבלים להמית. לפי שהרגו את אביו ואת אמו ואחיו, שנאמר (שמואל א כב ד): וינחם את פני מלך מואב, ולא מצינו שיצאו משם:

(ג) וַיַּ֤ךְ דָּוִד֙ אֶת־הֲדַדְעֶ֣זֶר בֶּן־רְחֹ֔ב מֶ֖לֶךְ צוֹבָ֑ה בְּלֶכְתּ֖וֹ לְהָשִׁ֥יב יָד֖וֹ בְּנָהַ֥ר פְּרָֽת׃

בלכתו. כשהלך הדדעזר: **להשיב ידו.** כתרגומו: לאשנאה תחומיה, שכבש מן הארץ חוץ לגבול ארצו, והרחיב את גבולו:

(ד) וַיִּלְכֹּ֤ד דָּוִד֙ מִמֶּ֣נּוּ אֶ֔לֶף וּשְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת פָּרָשִׁ֑ים וְעֶשְׂרִ֥ים אֶ֛לֶף אִ֥ישׁ רַגְלִ֖י וַיְעַקֵּ֣ר דָּוִ֔ד אֶת־כָּל־הָרֶ֖כֶב וַיּוֹתֵ֣ר מִמֶּ֔נּוּ מֵאָ֖ה רָֽכֶב׃

ויעקר דוד את כל הרכב. משום (דברים יז טז): לא ירבה לו סוסים: **ויותר ממנו מאה רכב.** שהיו צריכין לו לכדי מרכבתו, והרכב ארבעה סוסים, כמו שנאמר (דברי הימים ב א יז): מרכבה בשש מאות כסף וסוס בחמשים ומאה, כאן למדנו שהרכב ארבעה סוסים:

(ה) וַתָּבֹ֣א אֲרָ֗ם דַּמֶּ֙שֶׂק֙ לַעְזֹ֣ר לַהֲדַדְעֶ֔זֶר מֶ֖לֶךְ צוֹבָ֑ה וַיַּ֤ךְ דָּוִד֙ בַּאֲרָ֔ם עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁנַ֖יִם אֶ֥לֶף אִֽישׁ׃ (ו) וַיָּ֣שֶׂם דָּוִ֔ד נְצִבִ֖ים בַּאֲרָ֣ם דַּמֶּ֑שֶׂק וַתְּהִ֤י אֲרָם֙ לְדָוִ֣ד לַעֲבָדִ֔ים נֹשְׂאֵ֖י מִנְחָ֑ה וַיֹּ֥שַׁע הוי֖ אֶת־דָּוִ֥ד בְּכֹ֖ל אֲשֶׁ֥ר הָלָֽךְ׃ (ז) וַיִּקַּ֣ח דָּוִ֔ד אֶת־שִׁלְטֵ֥י הַזָּהָ֖ב אֲשֶׁ֣ר הָי֑וּ אֶל־עַבְדֵ֣י הֲדַדְעֶ֔זֶר וַיְבִיאֵ֖ם יְרוּשָׁלָֽ͏ִם׃

שלטי הזהב. הם אשפתות שנותנים בהם החצים, כמה דאת אמר (ירמיהו נא יא): **הברו החצים מלאו השלטים.** כל הפרשיות הללו סמכן אצל פרשה של בית המקדש, לפי שמכל המלחמות הללו, קיבץ הקדשות לצרכי הבית:

(ח) וּמִבֶּטַ֣ח וּמִבֵּרֹתַ֗י עָרֵי֙ הֲדַדְעֶ֔זֶר לָקַ֖ח הַמֶּ֣לֶךְ דָּוִ֑ד נְחֹ֥שֶׁת הַרְבֵּ֖ה מְאֹֽד׃ (ס) (ט) וַיִּשְׁמַ֣ע תֹּעִ֔י מֶ֖לֶךְ חֲמָ֑ת כִּ֣י הִכָּ֔ה דָּוִ֖ד אֶת־כָּל־חֵ֥יל הֲדַדְעֶֽזֶר׃ (י) וַיִּשְׁלַ֤ח תֹּעִי֙ אֶת־יוֹרָ֣ם בְּנ֔וֹ אֶל

הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִשְׁאָל לוֹ לְשָׁלוֹם וְלִבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחָם בַּהֲדַדְעֶזֶר וַיַּכֵּהוּ כִּי אִישׁ מִלְחֲמוֹת תֹּעִי הָיָה הֲדַדְעֶזֶר וּבְיָדוֹ הָיוּ כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת: (יא) גַּם אֹתָם הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ מִכָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ: (יב) מֵאֲרָם וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק וּמִשְׁלַל הֲדַדְעֶזֶר בֶּן רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה: (יג) וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם בְּשׁוּבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת אֲרָם בְּגֵיא מֶלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר אָלֶף:

ויעש דוד שם. שקבר את ההרוגים שהרג באדום, והוא שם טוב לישראל, שקוברין את אויביהם; וכן הוא אומר במלחמת גוג ומגוג (יחזקאל לט יג): **וקברו כל עם הארץ והיה להם לשם.** ומנין שקברן דוד, שנאמר בספר מלכים (א יא טו): ויהי בהיות דוד את אדום בעלות יואב שר הצבא לקבר את החללים: **שמונה עשר אלף.** ובספר תהלים (ס ב) הוא אומר: שנים עשר אלף, אמור מעתה, שתי מלחמות היו:

(יד) וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם נְצִבִים בְּכָל אֱדוֹם שָׂם נְצִבִים וַיִּהְיוּ כָל אֱדוֹם עַבָדִים לְדָוִד וַיּוֹשַׁע יהוה אֶת דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ:

נציבים. פקידים לגבות מס. (טו) ויהי דוד עושה משפט וגו' ויואב על הצבא. דוד גרם ליואב להיות מצליח על הצבא, לפי שעשה משפט וצדקה, ויואב גרם לדוד לעשות משפט וצדקה, לפי שהוא דן, ויואב שוטר ורודה על ידו, ועוד, מתוך שיואב עסק במלחמות, לא היה דוד טרוד בהן, ולבו פתוח לשפוט צדק:

(טו) וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ: (טז) וְיוֹאָב בֶּן צְרוּיָה עַל הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט בֶּן אֲחִילוּד מַזְכִּיר:

מזכיר. מזכיר איזה דין בא לפניו ראשון, לפוסקו ראשון:

(יז) וְצָדוֹק בֶּן אֲחִיטוּב וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן אֶבְיָתָר כֹּהֲנִים וּשְׂרָיָה סוֹפֵר: (יח) וּבְנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ: (פ)

ובניהו בן יהוידע והכרתי והפלתי. תרגם יונתן: **ובניהו בר יהוידע ממנא על קשתיא ועל קלעיא.** ורבותינו אמרו (ברכות ד א) כרתי ופלתי, אורים ותומים: **כהנים היו.** תרגם יונתן: רברבין הוו:

נ"ך יומי - יום שלישי, ז' סיון || אסרו חג

שמואל־ב פרק ט'

(א) וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲכִי יֵשׁ עוֹד אֲשֶׁר נוֹתַר לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן:
(ב) וּלְבֵית שָׁאוּל עֶבֶד וּשְׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרְאוּ לוֹ אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הַאַתָּה צִיבָא וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ: (ג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַאֶפֶס עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ עוֹד בֵּן לִיהוֹנָתָן נְכֵה רַגְלָיִם: (ד) וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ אַיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ הִנֵּה הוּא בֵּית מָכִיר בֶּן עַמִּיאֵל בְּלוֹ דְבָר: (ה) וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיִּקָּחֵהוּ מִבֵּית מָכִיר בֶּן עַמִּיאֵל מִלּוֹ דְבָר: (ו) וַיָּבֹא מְפִיבֹשֶׁת בֶּן יְהוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל אֶל דָּוִד וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה עַבְדֶּךָ: (ז) וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אַל תִּירָא כִּי עָשֹׂה אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וַהֲשִׁבֹתִי לְךָ אֶת כָּל שְׂדֵה שָׁאוּל אָבִיךָ וְאַתָּה תֹּאכַל לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי תָּמִיד: (ח) וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מָה עַבְדֶּךָ כִּי פָנִיתָ אֶל הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כָּמוֹנִי: (ט) וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל צִיבָא נַעַר שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּל אֲשֶׁר הָיָה לְשָׁאוּל וּלְכָל בֵּיתוֹ נָתַתִּי לְבֶן אֲדֹנֶיךָ:

נתתי לבן אדניך. המלך רשאי להעביר נחלה, שנאמר במשפט המלוכה (שמואל א ח יד): ואת שדותיכם ואת כרמיכם וגו' יקח ונתן לעבדיו:

(י) וְעָבַדְתָּ לוֹ אֶת הָאֲדָמָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וַעֲבָדֶיךָ וְהֵבֵאתָ וְהָיָה לְבֶן אֲדֹנֶיךָ לֶחֶם וַאֲכָלוֹ וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן אֲדֹנֶיךָ יֹאכַל תָּמִיד לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי וּלְצִיבָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים עֲבָדִים: (יא) וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ כְּכֹל אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וּמְפִיבֹשֶׁת אֹכֵל עַל שֻׁלְחָנִי כְּאַחַד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ:

כן יעשה עבדך ומפיבשת אוכל על שלחני. ציבא אמר: כן יעשה עבדך, ודוד השיב: ומפיבושת אוכל על שלחני:

(יב) וְלִמְפִיבֹשֶׁת בֵּן קָטָן וּשְׁמוֹ מִיכָא וְכֹל מוֹשַׁב בֵּית צִיבָא עֲבָדִים לִמְפִיבֹשֶׁת:
מושב בית ציבא. בניו ועבדיו:

(יג) וּמְפִיבֹשֶׁת יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי עַל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל וְהוּא פִּסֵּחַ שְׁתֵּי רַגְלָיו: (פ)

נ"ך יומי - יום רביעי, ח' סיון

שמואל־ב פרק י'

(א) וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ חָנוּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו: (ב) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה חֶסֶד | עִם חָנוּן בֶּן נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בְיַד עֲבָדָיו אֶל אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן:

כאשר עשה אביו עמדי חסד. ומהו החסד, כשהיה דוד בורח מפני שאול, באו אליו אביו ואמו ואחיו (שמואל א כב ד): וינחם את פני מלך מואב, ויאמר לו ישב נא אבי ואמי עמך, והרגם, חוץ מאחד מהם שברח ונמלט לארץ בני עמון אצל נחש, (במדרש רבי תנחומא בוירא אליו):

(ג) וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי עַמּוֹן אֶל חָנוּן אֲדֹנֵיהֶם הֲמְכַבֵּד דָּוִד אֶת אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלוֹא בַעֲבוּר חֲקֹר אֶת הָעִיר וּלְרַגְּלָהּ וּלְהָפְכָהּ שָׁלַח דָּוִד אֶת עֲבָדָיו אֵלֶיךָ:

המכבד דוד את אביך בעיניך. הנראה בעיניך שדוד מכבד את אביך, הם מוזהרים לא תדרוש שלומם, והוא ידרוש שלומך:

(ד) וַיִּקַּח חָנוּן אֶת עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח אֶת חֲצִי זְקָנָם וַיִּכְרֹת אֶת מַדְוֵיהֶם בַּחֲצִי עַד שְׁתוֹתֵיהֶם וַיְשַׁלְּחֵם:

מדויהם. חלוקיהם: **שתותיהם.** העגבות:

(ה) וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ עַד יְצֻמַּח זְקָנְכֶם וְשַׁבְתֶּם: (ו) וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי נִבְאֲשׁוּ בְּדָוִד וַיִּשְׁלְחוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּשְׂכְּרוּ אֶת אֲרַם בֵּית רְחוֹב וְאֶת אֲרַם צוֹבָא עֶשְׂרִים אֶלֶף רַגְלִי וְאֶת מֶלֶךְ מַעֲכָה אֶלֶף אִישׁ וְאִישׁ טוֹב שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ: (ז) וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיִּשְׁלַח אֶת יוֹאָב וְאֶת כָּל הַצָּבָא הַגִּבֹּרִים: (ח) וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר וַאֲרַם צוֹבָא וְרְחוֹב וְאִישׁ טוֹב וּמַעֲכָה לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה: (ט) וַיַּרְא יוֹאָב כִּי הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה מִפָּנִים וּמֵאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכֹּל בְּחוּרֵי (בישראל) יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת אֲרָם: (י) וְאֵת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד אַבְשַׁי אָחִיו וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן: (יא) וַיֹּאמֶר אִם תֶּחֱזַק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהָיְתָה לִי לִישׁוּעָה וְאִם בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֱזְקוּ מִמְּךָ וְהָלַכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ לָךְ: (יב) חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָ֔ה יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו: (יג) וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לַמִּלְחָמָה בַּאֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו: (יד) וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵי אֲבִישַׁי וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב מֵעַל בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִָם: (טו) וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאָסְפוּ יָחַד: (טז) וַיִּשְׁלַח הֲדַדְעֶזֶר וַיֹּצֵא אֶת אֲרַם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבַךְ שַׂר צְבָא הֲדַדְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם:

ושובך שר צבא הדדעזר. על שם שהיה גבור ועריץ מאוד הזכירו בשמו:

(יז) וַיַּגֶּד לְדָוִד **(ס)** וַיֶּאֱסֹף אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֱלָאמָה וַיַּעַרְכוּ אֲרָם לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ: **(יח)** וַיָּנָס אֲרָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעָ מֵאוֹת רֶכֶב וְאַרְבָּעִים אֶלֶף פָּרָשִׁים וְאֶת שׁוֹבָךְ שַׂר צְבָאָו הִכָּה וַיָּמָת שָׁם: **(יט)** וַיִּרְאוּ כָּל הַמְּלָכִים עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת בְּנֵי עַמּוֹן: **(פ)**

נ"ך יומי - יום חמישי, ט' סיון

שמואל־ב פרק י"א

(א) וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת | צֵאת הַמַּלְאָכִים וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יוֹאָב וְאֶת עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִתוּ אֶת בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּצֻרוּ עַל רַבָּה וְדָוִד יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלָם: (ס)

לעת צאת המלאכים. יש עת בשנה שדרך החיילות לצאת, כשהארץ מלאה קמות, והסוסים מוצאים תבואה בשדה לאכול:

(ב) וַיְהִי | לְעֵת הָעֶרֶב וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל גַּג בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד: (ג) וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא זֹאת בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי: (ד) וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִיא מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל בֵּיתָהּ:

מטומאתה. מנדתה:

(ה) וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֶּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה אָנֹכִי: (ו) וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל יוֹאָב שִׁלַּח אֵלַי אֶת אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח יוֹאָב אֶת אוּרִיָּה אֶל דָּוִד:

שלח אלי את אוריה. שהיה מתכוין שישכב עם אשתו, ויהא סבור שממנו היא מעוברת:

(ז) וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם הַמִּלְחָמָה: (ח) וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ רַגְלֶיךָ וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ:

משאת המלך. (תרגום:) סעודתא דמלכא:

(ט) וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְלֹא יָרַד אֶל בֵּיתוֹ: (י) וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר לֹא יָרַד אוּרִיָּה אֶל בֵּיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אוּרִיָּה הֲלוֹא מִדֶּרֶךְ אַתָּה בָּא מַדּוּעַ לֹא יָרַדְתָּ אֶל בֵּיתֶךָ: (יא) וַיֹּאמֶר אוּרִיָּה אֶל דָּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת וַאדֹנִי יוֹאָב וְעַבְדֵי אֲדֹנִי עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים וַאֲנִי אָבוֹא אֶל בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב עִם אִשְׁתִּי חַיֶּךָ וְחֵי נַפְשֶׁךָ אִם אֶעֱשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה: (יב) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אוּרִיָּה שֵׁב בָּזֶה גַּם הַיּוֹם וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ וַיֵּשֶׁב אוּרִיָּה בִּירוּשָׁלַם בַּיּוֹם הַהוּא וּמִמָּחֳרָת: (יג) וַיִּקְרָא לוֹ דָּוִד וַיֹּאכַל לְפָנָיו וַיִּשְׁתְּ וַיְשַׂכְּרֵהוּ וַיֵּצֵא בָּעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְאֶל בֵּיתוֹ לֹא יָרָד: (יד) וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב דָּוִד סֵפֶר אֶל יוֹאָב וַיִּשְׁלַח בְּיַד אוּרִיָּה: (טו) וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר לֵאמֹר הָבוּ אֶת אוּרִיָּה אֶל מוּל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה וְשׁוֹבְתֶּם מֵאַחֲרָיו וְנִכֶּה וָמֵת: (ס)

ונכה ומת. כדי שתהא מגורשת למפרע, ונמצא שלא בא על אשת איש, שכל היוצא למלחמה, כותב גט לאשתו על תנאי, אם ימות במלחמה (שבת נו א):

(טז) וַיְהִי֙ בִּשְׁמֹ֣ור יוֹאָ֔ב אֶל הָעִ֖יר וַיִּתֵּ֣ן אֶת אֻורִיָּ֑ה אֶל הַמָּקֹום֙ אֲשֶׁ֣ר יָדַ֔ע כִּ֥י אַנְשֵׁי חַ֖יִל שָֽׁם׃ **(יז)** וַיֵּצְא֣וּ אַנְשֵׁ֣י הָעִ֔יר וַיִּלָּחֲמ֖וּ אֶת יוֹאָ֑ב וַיִּפֹּ֞ל מִן הָעָ֤ם מֵעַבְדֵי֙ דָּוִ֔ד וַיָּ֥מָת גַּם אֻורִיָּ֖ה הַחִתִּֽי׃ **(יח)** וַיִּשְׁלַ֤ח יוֹאָב֙ וַיַּגֶּ֣ד לְדָוִ֔ד אֶת כָּל דִּבְרֵ֖י הַמִּלְחָמָֽה׃ **(יט)** וַיְצַ֣ו אֶת הַמַּלְאָ֔ךְ לֵאמֹ֕ר כְּכַלֹּותְךָ֛ אֶת כָּל דִּבְרֵ֥י הַמִּלְחָמָ֖ה לְדַבֵּ֥ר אֶל הַמֶּֽלֶךְ׃ **(כ)** וְהָיָ֗ה אִם תַּעֲלֶ֤ה חֲמַת֙ הַמֶּ֣לֶךְ וְאָמַ֣ר לְךָ֔ מַדּ֥וּעַ נִגַּשְׁתֶּ֖ם אֶל הָעִ֑יר לְהִלָּחֵ֗ם הֲלֹוא֙ יְדַעְתֶּ֣ם אֶת אֲשֶׁ֔ר יֹרּ֕וּ מֵעַ֖ל הַחֹומָֽה׃ **(כא)** מִ֚י הִכָּ֣ה אֶת אֲבִימֶ֣לֶךְ בֶּן יְרֻבֶּ֔שֶׁת הֲלֹוא֙ אִשָּׁ֣ה הִשְׁלִ֤יכָה עָלָיו֙ פֶּ֣לַח רֶ֔כֶב מֵעַ֖ל הַחֹומָ֑ה וַיָּ֙מָת֙ בְּתֵבֵ֔ץ לָ֚מָּה נִגַּשְׁתֶּ֣ם אֶל הַחֹומָ֔ה וְאָמַ֕רְתָּ גַּ֖ם עַבְדְּךָ֥ אֻורִיָּ֖ה הַחִתִּ֥י מֵֽת׃

בן ירובשת. הוא גדעון, שעשה מריבה עם הבושת, הוא הבעל:

(כב) וַיֵּ֣לֶךְ הַמַּלְאָךְ֮ וַיָּבֹא֒ וַיַּגֶּ֣ד לְדָוִ֔ד אֶת כָּל אֲשֶׁ֥ר שְׁלָחֹ֖ו יוֹאָֽב׃ **(כג)** וַיֹּ֤אמֶר הַמַּלְאָךְ֙ אֶל דָּוִ֔ד כִּ֣י גָבְר֤וּ עָלֵ֙ינוּ֙ הָאֲנָשִׁ֔ים וַיֵּצְא֥וּ אֵלֵ֖ינוּ הַשָּׂדֶ֑ה וַנְּהִ֣י עֲלֵיהֶ֔ם עַד֙ פֶּ֣תַח הַשָּׁ֔עַר׃ **(כד)** (ויראו) וַיֹּ֣רּו (המוראים) הַמֹּורִ֗ים אֶל עֲבָדֶ֙יךָ֙ מֵעַ֣ל הַחֹומָ֔ה וַיָּמֻ֥תוּ מֵעַבְדֵ֖י הַמֶּ֑לֶךְ וְגַ֥ם עַבְדְּךָ֛ אֻורִיָּ֥ה הַחִתִּ֖י מֵֽת׃ **(ס)** **(כה)** וַיֹּ֤אמֶר דָּוִד֙ אֶל הַמַּלְאָ֔ךְ כֹּ֥ה תֹאמַ֖ר אֶל יֹואָ֑ב אַל יֵ֣רַע בְּעֵינֶ֗יךָ אֶת הַדָּבָר֙ הַזֶּ֔ה כִּ֚י כָּזֶ֣ה וְכָזֶ֔ה תֹּאכַ֖ל הֶחָ֑רֶב הַחֲזֵ֤ק מִלְחַמְתְּךָ֙ אֶל הָעִ֔יר וְהָרְסָ֖הּ וְחַזְּקֵֽהוּ׃

החזק מלחמתך אל העיר והרסה. עד כאן דברי השליחות: **וחזקהו.** דוד אמר למלאך, וחזקהו ליואב בדברי תנחומין, שלא ירך לבו:

(כו) וַתִּשְׁמַ֣ע אֵ֔שֶׁת אוּרִיָּ֖ה כִּי֙ מֵ֣ת אוּרִיָּ֣ה אִישָׁ֔הּ וַתִּסְפֹּ֥ד עַל בַּעְלָֽהּ׃ **(כז)** וַיַּעֲבֹ֣ר הָאֵ֗בֶל וַיִּשְׁלַ֤ח דָּוִד֙ וַיַּאַסְפָ֣הּ אֶל בֵּיתֹ֔ו וַתְּהִי לֹ֥ו לְאִשָּׁ֖ה וַתֵּ֣לֶד לֹ֣ו בֵ֑ן וַיֵּ֣רַע הַדָּבָ֔ר אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה דָּוִ֥ד בְּעֵינֵ֖י הוי׳׃ **(פ)**

נ"ך יומי - יום ששי, י' סיון

שמואל־ב פרק י"ב

(א) וַיִּשְׁלַח הוי' אֶת נָתָן אֶל דָּוִד וַיָּבֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הָיוּ בְּעִיר אֶחָת אֶחָד עָשִׁיר וְאֶחָד רָאשׁ: (ב) לְעָשִׁיר הָיָה צֹאן וּבָקָר הַרְבֵּה מְאֹד: (ג) וְלָרָשׁ אֵין כֹּל כִּי אִם כִּבְשָׂה אַחַת קְטַנָּה אֲשֶׁר קָנָה וַיְחַיֶּהָה וַתִּגְדַּל עִמּוֹ וְעִם בָּנָיו יַחְדָּו מִפִּתּוֹ תֹּאכַל וּמִכֹּסוֹ תִּשְׁתֶּה וּבְחֵיקוֹ תִּשְׁכָּב וַתְּהִי לוֹ כְּבַת: (ד) וַיָּבֹא הֵלֶךְ לְאִישׁ הֶעָשִׁיר וַיַּחְמֹל לָקַחַת מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת לָאֹרֵחַ הַבָּא לוֹ וַיִּקַּח אֶת כִּבְשַׂת הָאִישׁ הָרָאשׁ וַיַּעֲשֶׂהָ לָאִישׁ הַבָּא אֵלָיו:

ויבא הלך. דימה את יצר הרע תחלה להלך, שעובר לדרכו, ואחר כך לאורח, שנעשה אכסנאי, ואחר כך לאיש, שהוא בעל הבית:

(ה) וַיִּחַר אַף דָּוִד בָּאִישׁ מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל נָתָן חַי הוי' כִּי בֶן מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹּאת:

כי בן מות. הגוזל את העני, כאלו נוטל את נפשו, שנאמר (משלי א יט): את נפש בעליו יקח:

(ו) וְאֶת הַכִּבְשָׂה יְשַׁלֵּם אַרְבַּעְתָּיִם עֵקֶב אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְעַל אֲשֶׁר לֹא חָמָל:

ישלם ארבעתים. כך אירע לו, שלקה בארבעה בנים, הילד ואמנון תמר ואבשלום:

(ז) וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ כֹּה אָמַר הוי' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי הִצַּלְתִּיךָ מִיַּד שָׁאוּל: (ח) וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת בֵּית אֲדֹנֶיךָ וְאֶת נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וְאִם מְעָט וְאוֹסִפָה לְךָ כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה:

ואסיפה. והייתי מוסיף לך: **ואת נשי אדוניך.** מיכל בת שאול:

(ט) מַדּוּעַ בָּזִיתָ | אֶת דְּבַר הוי' לַעֲשׂוֹת הָרַע (בעינו) בְּעֵינָי אֶת אוּרִיָּה הַחִתִּי הִכִּיתָ בַחֶרֶב וְאֶת אִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה וְאֹתוֹ הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן: (י) וְעַתָּה לֹא תָסוּר חָרֶב מִבֵּיתְךָ עַד עוֹלָם עֵקֶב כִּי בְזִתָנִי וַתִּקַּח אֶת אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי לִהְיוֹת לְךָ לְאִשָּׁה:

(ס) (יא) כֹּה | אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתֶךָ וְלָקַחְתִּי אֶת נָשֶׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרֵעֶיךָ וְשָׁכַב עִם נָשֶׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת: (יב) כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ בַסָּתֶר וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ: (ס) (יג) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל נָתָן חָטָאתִי לַהוי' (ס) וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל דָּוִד גַּם הוי' הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת: (יד) אֲפֶס כִּי נאֵץ נִאַצְתָּ אֶת אֹיְבֵי הוי' בַּדָּבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיִּלּוֹד לְךָ מוֹת יָמוּת:

כי נאץ נאצת את אויבי. כנוי הוא זה, דרך כבוד למעלה. ויונתן תרגם: ארי מיפתח פתחתא פומא דסנאי עמא דה':

(טו) וַיֵּלֶךְ נָתָן אֶל בֵּיתוֹ וַיִּגֹּף הוי' אֶת הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אֵשֶׁת אוּרִיָּה לְדָוִד וַיֵּאָנַשׁ:

ויאנש. לשון חולי:

(טז) וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת הָאֱלֹהִים בְּעֶד הַנָּעַר וַיְצָם דָּוִד צוֹם וּבָא וְלָן וְשָׁכַב אָרְצָה:
ובא ולן ושכב ארצה. ובא הבית, ולן בלילה שוכב לארץ:

(יז) וַיָּקֻמוּ זִקְנֵי בֵיתוֹ עָלָיו לַהֲקִימוֹ מִן הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא בָרָא אִתָּם לָחֶם:
ולא ברה. לשון אכילה, כמו (לקמן יג ו): ואברה מידה:

(יח) וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיָּלֶד וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ | כִּי מֵת הַיֶּלֶד כִּי אָמְרוּ הִנֵּה בְהְיוֹת הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ אֵלָיו וְלֹא שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נֹאמַר אֵלָיו מֵת הַיֶּלֶד וְעָשָׂה רָעָה: (יט) וַיַּרְא דָּוִד כִּי עֲבָדָיו מְתְלַחֲשִׁים וַיָּבֶן דָּוִד כִּי מֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל עֲבָדָיו הֲמֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת: (כ) וַיָּקָם דָּוִד מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ וַיָּסֶךְ וַיְחַלֵּף (שמלתו) שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא בֵית ה' וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכָל: (כא) וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה בַּעֲבוּר הַיֶּלֶד חַי צַמְתָּ וַתֵּבְךְּ וְכַאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד קַמְתָּ וַתֹּאכַל לָחֶם: (כב) וַיֹּאמֶר בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צַמְתִּי וָאֶבְכֶּה כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ (יחנני) וְחַנַּנִי ה' וְחַי הַיֶּלֶד: (כג) וְעַתָּה | מֵת לָמָּה זֶּה אֲנִי צָם הַאוּכַל לַהֲשִׁיבוֹ עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ אֵלָיו וְהוּא לֹא יָשׁוּב אֵלָי: (כד) וַיְנַחֵם דָּוִד אֶת בַּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וַתֵּלֶד בֵּן (ויקרא) וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה וַיהוָה אֲהֵבוּ: (כה) וַיִּשְׁלַח בְּיַד נָתָן הַנָּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בַּעֲבוּר ה': **(פ)**
בעבור ה'. אשר אהבו:

(כו) וַיִּלָּחֶם יוֹאָב בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכֹּד אֶת עִיר הַמְּלוּכָה:
את עיר המלוכה. שני חיזוקי חומה היו בה, חיצונה ופנימית, עיר החיצונה, עיר מלוכה, והפנימית, למבצר ולחוזק:

(כז) וַיִּשְׁלַח יוֹאָב מַלְאָכִים אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר נִלְחַמְתִּי בְרַבָּה גַּם לָכַדְתִּי אֶת עִיר הַמָּיִם: (כח) וְעַתָּה אֱסֹף אֶת יֶתֶר הָעָם וַחֲנֵה עַל הָעִיר וְלָכְדָהּ פֶּן אֶלְכֹּד אֲנִי אֶת הָעִיר וְנִקְרָא שְׁמִי עָלֶיהָ: (כט) וַיֶּאֱסֹף דָּוִד אֶת כָּל הָעָם וַיֵּלֶךְ רַבָּתָה וַיִּלָּחֶם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ: (ל) וַיִּקַּח אֶת עֲטֶרֶת מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקָלָהּ כִּכַּר זָהָב וְאָבֶן יְקָרָה וַתְּהִי עַל רֹאשׁ דָּוִד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד:
את עטרת מלכם. תועבת בני עמון 'מלכם' שמו, לשון מולך: **ותהי על ראש דוד.** אתי הגתי בטלה (עבודה זרה מד א):

(לא) וְאֶת הָעָם אֲשֶׁר בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשֶׂם בַּמְּגֵרָה וּבַחֲרִצֵי הַבַּרְזֶל וּבְמַגְזְרַת הַבַּרְזֶל וְהֶעֱבִיר אוֹתָם (במלכן) בַּמַּלְבֵּן וְכֵן יַעֲשֶׂה לְכָל עָרֵי בְנֵי עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִד וְכָל הָעָם יְרוּשָׁלָם: **(פ)**
מגרה וחריצים ומגזרות. כמין פצירה פים שקורין לימ"א, מיני יסורים הם: **מגרה.** סכין פגום פגימות הרבה תכופות זו לזו: **חריצים.** הוא מורג חרוץ מלא חריצים, כמין פצירה פים שקורין לימ"א: **במלבן.** בטיט חוצות, וכן תרגם יונתן: **וגרר יתהון בשוקיא.** (א) ולאבשלום אחות יפה. שהיתה בת אמו:

נ"ך יומי - שבת־קדש פרשת נשא, י"א סיון

שמואל־ב פרק י"ג

(א) וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וּלְאַבְשָׁלוֹם בֶּן דָּוִד אָחוֹת יָפָה וּשְׁמָהּ תָּמָר וַיֶּאֱהָבֶהָ אַמְנוֹן בֶּן דָּוִד:
(ב) וַיֵּצֶר לְאַמְנוֹן לְהִתְחַלּוֹת בַּעֲבוּר תָּמָר אֲחֹתוֹ כִּי בְתוּלָה הִיא וַיִּפָּלֵא בְּעֵינֵי אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה:

להתחלות. עד שנחלה: **כי בתולה היא.** צנועה בבית ואינה יוצאת לחוץ, לפיכך ויפלא בעיני אמנון וגו', נכסה ונעלם ממנו מה תואנה יכול לבקש וישכב עמה, כמו (דברים יז ח): כי יפלא ממך, ארי יתכסי ממך:

(ג) וּלְאַמְנוֹן רֵעַ וּשְׁמוֹ יוֹנָדָב בֶּן שִׁמְעָה אֲחִי דָוִד וְיוֹנָדָב אִישׁ חָכָם מְאֹד:

איש חכם. לרשעה:

(ד) וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה כָּךְ דַּל בֶּן הַמֶּלֶךְ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר הֲלוֹא תַּגִּיד לִי וַיֹּאמֶר לוֹ אַמְנוֹן אֶת תָּמָר אֲחוֹת אַבְשָׁלֹם אָחִי אֲנִי אֹהֵב:

דל. כחוש, כמו (בראשית מא יט): דלות ורעות תואר:

(ה) וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָדָב שְׁכַב עַל מִשְׁכָּבְךָ וְהִתְחָלֶּה וּבָא אָבִיךָ לִרְאוֹתֶךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תָּבֹא נָא תָּמָר אֲחוֹתִי וְתַכְבֵּרֵנִי לֶחֶם וְעָשְׂתָה לְעֵינַי אֶת הַבִּרְיָה לְמַעַן אֲשֶׁר אֶרְאֶה וְאָכַלְתִּי מִיָּדָהּ:

את הבריה. את הסעודה:

(ו) וַיִּשְׁכַּב אַמְנוֹן וַיִּתְחָל וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ לִרְאוֹתוֹ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל הַמֶּלֶךְ תָּבוֹא נָּא תָּמָר אֲחֹתִי וּתְלַבֶּב לְעֵינַי שְׁתֵּי לְבִבוֹת וְאֶבְרֶה מִיָּדָהּ: **(ז)** וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל תָּמָר הַבַּיְתָה לֵאמֹר לְכִי נָא בֵּית אַמְנוֹן אָחִיךְ וַעֲשִׂי לוֹ הַבְּרֵיָה: **(ח)** וַתֵּלֶךְ תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן אָחִיהָ וְהוּא שֹׁכֵב וַתִּקַּח אֶת הַבָּצֵק (ותלוש) וַתָּלָשׁ וַתְּלַבֵּב לְעֵינָיו וַתְּבַשֵּׁל אֶת הַלְּבִבוֹת:

ותלבב. ותחלוט, סולת מורבכת במים רותחין תחלה, ואחר כך בשמן:

(ט) וַתִּקַּח אֶת הַמַּשְׂרֵת וַתִּצֹק לְפָנָיו וַיְמָאֵן לֶאֱכוֹל וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעָלָי וַיֵּצְאוּ כָל אִישׁ מֵעָלָיו:

את המשרת. תרגום של מחבת, מסריתא:

(י) וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל תָּמָר הָבִיאִי הַבִּרְיָה הַחֶדֶר וְאֶבְרֶה מִיָּדֵךְ וַתִּקַּח תָּמָר אֶת הַלְּבִבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וַתָּבֵא לְאַמְנוֹן אָחִיהָ הֶחֱדֶרָה: **(יא)** וַתַּגֶּשׁ אֵלָיו לֶאֱכֹל וַיַּחֲזֵק בָּהּ וַיֹּאמֶר לָהּ בּוֹאִי שִׁכְבִי עִמִּי אֲחוֹתִי: **(יב)** וַתֹּאמֶר לוֹ אַל אָחִי אַל תְּעַנֵּנִי כִּי לֹא יֵעָשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל אַל תַּעֲשֵׂה אֶת הַנְּבָלָה הַזֹּאת: **(יג)** וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֶת חֶרְפָּתִי וְאַתָּה תִּהְיֶה כְּאַחַד הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה דַּבֶּר נָא אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ:

כי לא ימנעני ממך. שמותרת אני לך, לפי שנתעברה בי אמי כשהיא נכרית יפת תואר, שלקחה דוד במלחמה, ומי שיש לו בן או בת מן שפחה, אינו בנו לכל דבר:

(יד) וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ וַיֶּחֱזַק מִמֶּנָּהוּ וַיְעַנֶּהָ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ: **(טו)** וַיִּשְׂנָאֶהָ אַמְנוֹן שִׂנְאָה גְּדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ מֵאַהֲבָה אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ וַיֹּאמֶר לָהּ אַמְנוֹן קוּמִי לֵכִי:

וישנאה אמנון. אמרו רבותינו (סנהדרין כא א): נימא נקשרה לו, ועשאתו כרות שפכה:

(טז) וַתֹּאמֶר לוֹ אַל אוֹדֹת הָרָעָה הַגְּדוֹלָהּ הַזֹּאת מֵאַחֶרֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ לָהּ:

אל אודות. אל תעשה אודות הרעה הזאת של שילוח, הגדולה מן האחרת שעשית עמי ועניתני, ועוד תוסיף רעה ממנה לשלחני:

(יז) וַיִּקְרָא אֶת נַעֲרוֹ מְשָׁרְתּוֹ וַיֹּאמֶר שִׁלְחוּ נָא אֶת זֹאת מֵעָלַי הַחוּצָה וּנְעָל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ: **(יח)** וְעָלֶיהָ כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁן בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מְעִילִים וַיֹּצֵא אוֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ וְנָעַל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ: **(יט)** וַתִּקַּח תָּמָר אֵפֶר עַל רֹאשָׁהּ וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלֶיהָ קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ עַל רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְזָעָקָה: **(כ)** וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ הֲאַמְנוֹן אָחִיךְ הָיָה עִמָּךְ וְעַתָּה אֲחוֹתִי הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל תָּשִׂיתִי אֶת לִבֵּךְ לַדָּבָר הַזֶּה וַתֵּשֶׁב תָּמָר וְשֹׁמֵמָה בֵּית אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ: **(כא)** וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד שָׁמַע אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּחַר לוֹ מְאֹד: **(כב)** וְלֹא דִבֶּר אַבְשָׁלוֹם עִם אַמְנוֹן לְמֵרָע וְעַד טוֹב כִּי שָׂנֵא אַבְשָׁלוֹם אֶת אַמְנוֹן עַל דְּבַר אֲשֶׁר עִנָּה אֶת תָּמָר אֲחֹתוֹ: **(פ)** **(כג)** וַיְהִי לִשְׁנָתַיִם יָמִים וַיִּהְיוּ גֹּזְזִים לְאַבְשָׁלוֹם בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר עִם אֶפְרָיִם וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לְכָל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ:

ויהיו גוזזים. ודרכם היה לעשות משתה בגזוז צאנם:

(כד) וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא גֹּזְזִים לְעַבְדֶּךָ יֵלֶךְ נָא הַמֶּלֶךְ וַעֲבָדָיו עִם עַבְדֶּךָ: **(כה)** וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל אַבְשָׁלוֹם אַל בְּנִי אַל נָא נֵלֵךְ כֻּלָּנוּ וְלֹא נִכְבַּד עָלֶיךָ וַיִּפְרָץ בּוֹ וְלֹא אָבָה לָלֶכֶת וַיְבָרְכֵהוּ: **(כו)** וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וְלֹא יֵלֵךְ נָא אִתָּנוּ אַמְנוֹן אָחִי וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה יֵלֵךְ עִמָּךְ:

ולא ילך נא אתנו. ואם לא יכול אתה ללכת, ילך נא עמנו אמנון:

(כז) וַיִּפְרָץ בּוֹ אַבְשָׁלוֹם וַיְשַׁלַּח אִתּוֹ אֶת אַמְנוֹן וְאֵת כָּל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ: **(פ)** **(כח)** וַיְצַו אַבְשָׁלוֹם אֶת נְעָרָיו לֵאמֹר רְאוּ נָא כְּטוֹב לֵב אַמְנוֹן בַּיַּיִן וְאָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם הַכּוּ אֶת אַמְנוֹן וַהֲמִתֶּם אֹתוֹ אַל תִּירָאוּ הֲלוֹא כִי אָנֹכִי צִוִּיתִי אֶתְכֶם חִזְקוּ וִהְיוּ לִבְנֵי חָיִל: **(כט)** וַיַּעֲשׂוּ נַעֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לְאַמְנוֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה אַבְשָׁלוֹם וַיָּקֻמוּ | כָּל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ עַל פִּרְדּוֹ וַיָּנֻסוּ: **(ל)** וַיְהִי הֵמָּה בַדֶּרֶךְ וְהַשְּׁמֻעָה בָּאָה אֶל דָּוִד לֵאמֹר הִכָּה אַבְשָׁלוֹם אֶת כָּל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא נוֹתַר מֵהֶם אֶחָד: **(פ)** **(לא)** וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וַיִּשְׁכַּב אָרְצָה וְכָל עֲבָדָיו נִצָּבִים קְרֻעֵי בְגָדִים: **(פ)** **(לב)** וַיַּעַן יוֹנָדָב | בֶּן שִׁמְעָה אֲחִי דָוִד וַיֹּאמֶר אַל יֹאמַר

אֲדֹנִי אֶת כָּל הַנְּעָרִים בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הֲמִיתוּ כִּי אַמְנוֹן לְבַדּוֹ מֵת כִּי עַל פִּי אַבְשָׁלוֹם הָיְתָה שׂוּמָה מִיּוֹם עַנֹּתוֹ אֶת תָּמָר אֲחֹתוֹ:

על פי אבשלום היתה שומה. בציויו של אבשלום היתה שימה זו נישומת על עבדיו, להרוג את אמנון:

(לג) וְעַתָּה אַל יָשֵׂם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶל לִבּוֹ דָּבָר לֵאמֹר כָּל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ מֵתוּ כִּי אִם אַמְנוֹן לְבַדּוֹ מֵת: **(פ)** (לד) וַיִּבְרַח אַבְשָׁלוֹם וַיִּשָּׂא הַנַּעַר הַצֹּפֶה אֶת (עינו) עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עַם רַב הֹלְכִים מִדֶּרֶךְ אַחֲרָיו מִצַּד הָהָר: (לה) וַיֹּאמֶר יוֹנָדָב אֶל הַמֶּלֶךְ הִנֵּה בְנֵי הַמֶּלֶךְ בָּאוּ כִּדְבַר עַבְדְּךָ כֵּן הָיָה: (לו) וַיְהִי | כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וְהִנֵּה בְנֵי הַמֶּלֶךְ בָּאוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וְגַם הַמֶּלֶךְ וְכָל עֲבָדָיו בָּכּוּ בְכִי גָּדוֹל מְאֹד: (לז) וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ אֶל תַּלְמַי בֶּן (עמיחור) עַמִּיהוּד מֶלֶךְ גְּשׁוּר וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנוֹ כָּל הַיָּמִים: (לח) וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּר וַיְהִי שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים: (לט) וַתִּכַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ לָצֵאת אֶל אַבְשָׁלוֹם כִּי נִחַם עַל אַמְנוֹן כִּי מֵת: **(ס)**

ותכל דוד. הרי זה מקרא קצר, ותכל נפש דוד; וכן תרגם יונתן: וחמידת נפשא דדוד, כמו (תהלים פד ג): נכספה וגם כלתה, לשון תאוה: **כי נחם על אמנון.** קבל תנחומין:

פרק משנה שבועי

סנהדרין פרק ח'

א. בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, מֵאֵימָתַי נַעֲשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, מִשֶּׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְעַד שֶׁיַּקִּיף זָקָן, הַתַּחְתּוֹן וְלֹא הָעֶלְיוֹן, אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּלָשׁוֹן נְקִיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא), כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן, בֵּן וְלֹא בַת, בֵּן וְלֹא אִישׁ. הַקָּטָן פָּטוּר, שֶׁלֹּא בָא לִכְלָל מִצְוֹת:

ר"ע מברטנורה

בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה. מִשֶּׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. וְהוּא בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד. דִּמְקַמֵּי הָכִי אֵין הַשְּׂעָרוֹת סִימָן אֶלָּא שׁוּמָא: **עַד שֶׁיַּקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן.** הַאי זָקָן דְּאַמּוֹר רַבָּנָן, הַתַּחְתּוֹן אָמְרוּ, שֶׁיַּקִּיף הַשֵּׂעָר סְבִיבוֹת הַגִּיד: **וְלֹא הָעֶלְיוֹן.** זָקָן מַמָּשׁ: **שֶׁנֶּאֱמַר בֵּן וְלֹא אִישׁ.** מִשֶּׁהִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן אִישׁ הוּא. וְאַף עַל גַּב דְּמִקַּטְנוּתוֹ הוּא קָרוּי בֵּן, לֹא מָצִינוּ לְחַיְּבוֹ מִקְּמֵי שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, דְּקָטָן פָּטוּר, שֶׁלֹּא בָא לִכְלַל הַמִּצְוֹת, הִלְכָּךְ חִיּוּבֵיהּ בָּתַר הָכִי הוּא. וְהָכִי קָאָמַר קְרָא, כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן, בֵּן הַסָּמוּךְ לִגְבוּרָתוֹ שֶׁל אִישׁ, בִּתְחִלַּת אִישׁוּתוֹ חַיְּבֵיהּ קְרָא. וּמִשֶּׁהִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן, אִישׁ גָּמוּר הוּא:

ב. מֵאֵימָתַי חַיָּב, מִשֶּׁיֹּאכַל טַרְטֵימַר בָּשָׂר וְיִשְׁתֶּה חֲצִי לֹג יַיִן הָאִיטַלְקִי. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, מָנֶה בָּשָׂר וְלֹג יָיִן. אָכַל בַּחֲבוּרַת מִצְוָה, אָכַל בְּעִבּוּר הַחֹדֶשׁ, אָכַל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם, אָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים, אָכַל טֶבֶל וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ, אָכַל דָּבָר שֶׁהוּא מִצְוָה וְדָבָר שֶׁהוּא עֲבֵרָה, אָכַל כָּל מַאֲכָל וְלֹא אָכַל בָּשָׂר, שָׁתָה כָּל מַשְׁקֶה וְלֹא שָׁתָה יַיִן, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, עַד שֶׁיֹּאכַל בָּשָׂר וְיִשְׁתֶּה יַיִן, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא) זוֹלֵל וְסֹבֵא. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר, זֵכֶר לַדָּבָר, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כג) אַל תְּהִי בְסֹבְאֵי יָיִן בְּזוֹלְלֵי בָשָׂר לָמוֹ:

ר"ע מברטנורה

טַרְטֵימַר. חֲצִי מָנֶה. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה הַבָּשָׂר בָּשִׁיל וְלֹא בָשִׁיל, כְּדֶרֶךְ שֶׁהַלִּסְטִים אוֹכְלִים: **מִן הַיַּיִן הָאִיטַלְקִי.** שֶׁהוּא מְשֻׁבָּח וּמְמֻשָּׁךְ בָּתְרֵיהּ. וְהוּא דְּשָׁתֵי לֵיהּ מְזִיג וְלֹא מְזִיג: **רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר כו'.** וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי: **אָכַל בַּחֲבוּרַת מִצְוָה.** בִּסְעֻדָּה שֶׁל מִצְוָה: **אָכַל בְּעִבּוּר הַחֹדֶשׁ.** אַף עַל גַּב דְּאֵין עוֹלִין לְאוֹתָהּ סְעֻדָּה אֶלָּא בְּפַת וְקִטְנִית בִּלְבָד וְאֵיהוּ אַסִּיק בָּשָׂר וְיַיִן, הוֹאִיל וּבְמִצְוָה קָעָסִיק לֹא מִמְּשִׁיךְ: **אָכַל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם.** כֵּיוָן דִּכְדֶרֶךְ מִצְוָתוֹ הוּא, דִּכְתִיב בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי (דְּבָרִים יד) בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן וּבַשֵּׁכָר, לֹא מִמְּשִׁיךְ: **נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים.** דִּכְתִיב אֵינָנּוּ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ, וְלֹא זֶה שֶׁאֵפְלוּ בְּקוֹלוֹ שֶׁל הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ: **דָּבָר שֶׁהוּא מִצְוָה.** דְּרַבָּנָן, לַאֲתוֹיֵי תַּנְחוּמֵי

אֲבֵלִים. דְּאִי מֵרִישָׁא, הֲוָה אָמֵינָא חֲבוּרַת מִצְוָה הַיְנוּ כֹּהֲנִים שֶׁאוֹכְלִים קָדָשִׁים אוֹ אֲכִילַת פְּסָחִים: וְדָבָר שֶׁהוּא עֲבֵרָה. לַאֲתוֹיֵי תַּעֲנִית צִבּוּר שֶׁאִסּוּרוֹ מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:

ג. גָּנַב מִשֶּׁל אָבִיו וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו, מִשֶּׁל אַחֵרִים וְאָכַל בִּרְשׁוּת אֲחֵרִים, מִשֶּׁל אַחֵרִים וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, עַד שֶׁיִּגְנֹב מִשֶּׁל אָבִיו וְיֹאכַל בִּרְשׁוּת אֲחֵרִים. רַבִּי יוֹסֵי בַּר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, עַד שֶׁיִּגְנֹב מִשֶּׁל אָבִיו וּמִשֶּׁל אִמּוֹ:

ר"ע מברטנורה

גָּנַב מִשֶּׁל אָבִיו וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו. אַף עַל גַּב דְּשְׁכִיחַ לֵיהּ לִגְנֹב מִשֶּׁל אָבִיו, הוֹאִיל וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו מִתְפַּחֵד וּמִתְבַּעֵת מֵאָבִיו שֶׁמָּא יִרְאֶנּוּ, וְלֹא מִמְּשִׁיךְ: **גָּנַב מִשֶּׁל אֲחֵרִים.** לֹא שְׁכִיחַ לֵיהּ שֶׁיּוּכַל בְּכָל עֵת לִגְנֹב מִשֶּׁל אֲחֵרִים, וְלֹא מִמְּשִׁיךְ: **עַד שֶׁיִּגְנֹב מִשֶּׁל אָבִיו.** דְּשְׁכִיחַ לֵיהּ לִגְנֹב בְּכָל עֵת: **וְיֹאכַל בִּרְשׁוּת אֲחֵרִים.** שֶׁאֵינוֹ מִתְבַּעֵת שָׁם מֵאָבִיו, דִּבְכְהַאי גַּוְנָא וַדַּאי מִמְּשִׁיךְ: **וּמִשֶּׁל אִמּוֹ.** מִנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהּ שֶׁאֵין לְאָבִיו רְשׁוּת בָּהֶן. כְּגוֹן שֶׁנָּתַן לָהּ אַחֵר נְכָסִים בְּמַתָּנָה עַל מְנָת שֶׁאֵין לְבַעְלָהּ רְשׁוּת בָּהֶן. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה:

ד. הָיָה אָבִיו רוֹצֶה וְאִמּוֹ אֵינָהּ רוֹצָה, אָבִיו אֵינוֹ רוֹצֶה וְאִמּוֹ רוֹצָה, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, עַד שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶם רוֹצִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם לֹא הָיְתָה אִמּוֹ רְאוּיָה לְאָבִיו, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה. הָיָה אֶחָד מֵהֶם גִּדֵּם אוֹ חִגֵּר אוֹ אִלֵּם אוֹ סוּמָא אוֹ חֵרֵשׁ, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא) וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ, וְלֹא גִדְּמִין. וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ, וְלֹא חִגְּרִין. וְאָמְרוּ, וְלֹא אִלְּמִין. בְּנֵנוּ זֶה, וְלֹא סוּמִין. אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ, וְלֹא חֵרְשִׁין. מַתְרִין בּוֹ בִּפְנֵי שְׁלֹשָׁה וּמַלְקִין אוֹתוֹ. חָזַר וְקִלְקֵל, נִדּוֹן בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וְאֵינוֹ נִסְקָל עַד שֶׁיִּהוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (שם) בְּנֵנוּ זֶה, זֶהוּ שֶׁלָּקָה בִּפְנֵיכֶם. בָּרַח עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ וְאַחַר כָּךְ הִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן, פָּטוּר. וְאִם מִשֶּׁנִּגְמַר דִּינוֹ בָּרַח וְאַחַר כָּךְ הִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן, חַיָּב:

ר"ע מברטנורה

רְאוּיָה לְאָבִיו. שָׁוָה וְדוֹמָה לְאָבִיו בְּקוֹל בְּמַרְאֶה וְקוֹמָה. דִּכְתִיב אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ, מִדְּלֹא כְתִיב בְּקוֹלוֹתֵינוּ, שְׁמַע מִנַּהּ קוֹל אֶחָד לִשְׁנֵיהֶם. וּמִדְּקוֹל בָּעִינַן שָׁוִים, מַרְאֶה וְקוֹמָה נַמִּי בָּעִינַן שָׁוִים. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה: **גִּדֵּם.** יָדוֹ קְטוּעָה: **בְּנֵנוּ זֶה.** מַשְׁמַע שֶׁמַּרְאִין אוֹתוֹ: **חֵרְשִׁים.** אִם אָמַר לָהֶם אֵינִי מְקַבֵּל מִכֶּם אֵינָם שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ. וְאַף עַל פִּי שֶׁרוֹאִים אַחַר כָּךְ שֶׁאֵינוֹ מְקַיֵּם מִצְוָתָן, מִכָּל מָקוֹם הַתּוֹרָה אָמְרָה אֵינֶנּוּ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ, דְּמַשְׁמַע דִּבְשָׁעַת הַקּוֹל קָאָמְרִי דְּלֹא שָׁמַע, שֶׁשְּׁמָעוּהוּ שֶׁאָמַר אֵינִי מְקַבֵּל מִכֶּם: **וּמַתְרִין בּוֹ בִּפְנֵי שְׁלֹשָׁה.** הָכִי קָאָמַר, וּמַתְרִין בּוֹ בִּפְנֵי שְׁנַיִם שֶׁלֹּא יַרְגִּיל. וְאִם לֹא שָׁמַע, מַלְקִין אוֹתוֹ בְּבֵית דִּין שֶׁל שְׁלֹשָׁה, כְּדִתְנַן בְּפֶרֶק קַמָּא, מַכּוֹת בִּשְׁלֹשָׁה. דְּוִיסְרוּ אוֹתוֹ הָאָמוּר בְּבֶן סוֹרֵר וּמוֹרֶה מַלְקוֹת הוּא, כְּתִיב הָכָא (דְּבָרִים כא) בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, וּכְתִיב הָתָם

(שָׁם כה) וְהָיָה אִם בֵּן הַכּוֹת הָרָשָׁע: **זֶה הוּא שֶׁלָּקָה בִּפְנֵיכֶם.** וְאַף עַל גַּב דְּמִבָּעֵי לֵיהּ זֶה וְלֹא סוּמִין, אִי אִיתָא דִּלְהַדְּ מִלְּתָא לְחוֹד אֲתָא, לְזֶה הוּא שֶׁלָּקָה בִּפְנֵיכֶם, לִכְתּוֹב בְּנֵנוּ הוּא, מַאי בְּנֵנוּ זֶה, שָׁמַעְתְּ מִנַּהּ תַּרְתֵּי: **וְאַחַר כָּךְ הִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן פָּטוּר.** כֵּיוָן דְּאִלּוּ עֲבִיד הַשְׁתָּא לָאו בַּר קְטָלָא הוּא: **וְאִם מִשֶּׁנִּגְמַר דִּינוֹ בָּרַח.** הָוֵי כְּגַבְרָא קְטִילָא וְחַיָּב אֲפִלּוּ לְאַחַר כַּמָּה שָׁנִים:

ה. בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה נִדּוֹן עַל שֵׁם סוֹפוֹ, יָמוּת זַכַּאי וְאַל יָמוּת חַיָּב, שֶׁמִּיתָתָן שֶׁל רְשָׁעִים הֲנָאָה לָהֶן וַהֲנָאָה לָעוֹלָם, וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם. יַיִן וְשֵׁנָה לָרְשָׁעִים, הַנָּאָה לָהֶן וַהֲנָאָה לָעוֹלָם, וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם. פִּזּוּר לָרְשָׁעִים, הַנָּאָה לָהֶן וַהֲנָאָה לָעוֹלָם, וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם. כִּנּוּס לָרְשָׁעִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם, וְלַצַּדִּיקִים, הַנָּאָה לָהֶן וַהֲנָאָה לָעוֹלָם. שֶׁקֶט לָרְשָׁעִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם, וְלַצַּדִּיקִים, הַנָּאָה לָהֶן וַהֲנָאָה לָעוֹלָם:

ר"ע מברטנורה

נִדּוֹן עַל שֵׁם סוֹפוֹ. סוֹף שֶׁמְּכַלֶּה מָמוֹן אָבִיו וּמְבַקֵּשׁ מַה שֶּׁהֶרְגֵּל בּוֹ וְאֵינוֹ מוֹצֵא, וְיוֹשֵׁב בְּפָרָשַׁת דְּרָכִים וּמְלַסְטֵם אֶת הַבְּרִיּוֹת, אָמְרָה תוֹרָה יָמוּת זַכַּאי וְאַל יָמוּת חַיָּב: **הַנָּאָה לָהֶן.** שֶׁאֵינָן מוֹסִיפִין לַחֲטֹא: **וַהֲנָאָה לָעוֹלָם.** שֶׁקְּטָטָה כָּל הָאָרֶץ: **רַע לָהֶן.** שֶׁהָיוּ מוֹסִיפִים זְכֻיּוֹת: **וְרַע לָעוֹלָם.** שֶׁהָיוּ מְגַנִּים עַל דּוֹרָן וּמוֹכִיחִין אֶת הַדּוֹר: **יַיִן וְשֵׁנָה לָרְשָׁעִים.** כָּל זְמַן שֶׁשּׁוֹתִים וִישֵׁנִים אֵין חוֹטְאִין וְאֵין מְרֵעִין לַבְּרִיּוֹת: **לַצַּדִּיקִים רַע לָהֶן.** שֶׁאֵינָם עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה: **וְרַע לָעוֹלָם.** שֶׁכְּשֶׁהֵן מִתְבַּטְּלִים, פֻּרְעָנוּת בָּאָה לָעוֹלָם: **פִּזּוּר.** שֶׁהֵן נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה וְאֵין יְכוֹלִים לְהוֹעִיל וּלְסַיֵּעַ זֶה אֶת זֶה:

ו. הַבָּא בַּמַּחְתֶּרֶת נִדּוֹן עַל שֵׁם סוֹפוֹ. הָיָה בָּא בַּמַּחְתֶּרֶת וְשָׁבַר אֶת הֶחָבִית, אִם יֵשׁ לוֹ דָּמִים, חַיָּב. אִם אֵין לוֹ דָּמִים, פָּטוּר:

ר"ע מברטנורה

הַבָּא בַּמַּחְתֶּרֶת. שֶׁאָמְרָה תוֹרָה יֶהֱרֹג: **נִדּוֹן עַל שֵׁם סוֹפוֹ.** שֶׁסּוֹפוֹ לַהֲרֹג אֶת בַּעַל הַבַּיִת אִם יַעֲמֹד כְּנֶגְדּוֹ לְהַצִּיל אֶת שֶׁלּוֹ: **אִם יֵשׁ לוֹ דָּמִים חַיָּב.** כְּגוֹן הָאָב הַבָּא בַּמַּחְתֶּרֶת עַל הַבֵּן, בְּיָדוּעַ שֶׁרַחֲמֵי הָאָב עַל הַבֵּן, לְפִיכָךְ אֵין הַבֵּן רַשַּׁאי לְהָרְגוֹ. וְאִם שָׁבַר הָאָב הֶחָבִית, חַיָּב לְשַׁלֵּם: **אֵין לוֹ דָּמִים פָּטוּר.** וּשְׁאָר כָּל אָדָם הַבָּא בַּמַּחְתֶּרֶת שֶׁאִם הֲרָגוֹ בַּעַל הַבַּיִת אֵין לוֹ דָּמִים, אִם שָׁבַר אֶת הֶחָבִית פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם. שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ פָּטוּר מִן הַתַּשְׁלוּמִין, שֶׁאֵין אָדָם מֵת וּמְשַׁלֵּם:

ז. וְאֵלּוּ הֵן שֶׁמַּצִּילִין אוֹתָן בְּנַפְשָׁן, הָרוֹדֵף אַחַר חֲבֵרוֹ לְהָרְגוֹ, אַחַר הַזָּכוּר וְאַחַר הַנַּעֲרָה הַמְאֹרָסָה. אֲבָל הָרוֹדֵף אַחַר בְּהֵמָה, וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת, וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, אֵין מַצִּילִין אוֹתָן בְּנַפְשָׁן:

ר"ע מברטנורה

וְאֵלּוּ הֵן שֶׁמַּצִּילִין אוֹתָן בְּנַפְשָׁן. שֶׁמַּצִּילִין אוֹתָן מִן הָעֲבֵרָה בְּנַפְשָׁן, שֶׁנִּתַּן רְשׁוּת לְכָל אָדָם לְהָרְגָם כְּדֵי לְהַצִּילָן מִן הָעֲבֵרָה: **הָרוֹדֵף אַחַר חֲבֵרוֹ לְהָרְגוֹ.** דִּכְתִיב אֵצֶל נַעֲרָה הַמְאֹרָסָה (דְּבָרִים כב) כִּי כַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל רֵעֵהוּ וּרְצָחוֹ נֶפֶשׁ כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה, מַקִּישׁ רוֹצֵחַ לְנַעֲרָה מְאֹרָסָה, מַה נַּעֲרָה מְאֹרָסָה נִתָּן לְהַצִּילָהּ בְּנַפְשׁוֹ, אַף רוֹצֵחַ נִתָּן לְהַצִּילוֹ בְּנַפְשׁוֹ. וְנַעֲרָה מְאֹרָסָה נָפְקָא לָן מִקְרָא דִּכְתִיב (שָׁם) צָעֲקָה הַנַּעֲרָה הַמְאֹרָשָׂה וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָהּ, הָא יֵשׁ מוֹשִׁיעַ לָהּ חַיָּב לְהוֹשִׁיעָהּ בְּכָל דָּבָר שֶׁיָּכוֹל לְהַצִּילָהּ: **וְאַחַר הַזָּכוּר.** נָפְקָא לָן דְּאָמַר קְרָא (שָׁם) וְלַנַּעֲרָה לֹא תַעֲשֶׂה דָבָר, נַעַר כְּתִיב חָסֵר ה"א, זֶה זָכוּר. וְהוּא הַדִּין לְכָל חַיָּבֵי כְרֵתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין שֶׁבַּעֲרָיוֹת, שֶׁמַּצִּילִין אוֹתָן בְּנַפְשָׁן, דִּכְתִיב (שָׁם) חֵטְא מָוֶת. חֵטְא, אֵלּוּ חַיָּבֵי כְרֵתוֹת. מָוֶת, אֵלּוּ חַיָּבֵי מִיתוֹת בֵּית דִּין: **אֲבָל הָרוֹדֵף אַחַר הַבְּהֵמָה.** אַף עַל פִּי שֶׁדּוֹמֶה לַעֲרָיוֹת: **וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה.** אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁנֵיהֶם כּוֹפְרִים בָּעִקָּר: **אֵין מַצִּילִין אוֹתָם בְּנַפְשָׁן.** וְכָל שֶׁכֵּן שְׁאָר חַיָּבֵי כְרֵתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין שֶׁאֵינָן שֶׁל עֲרָיוֹת, שֶׁאֵין מַצִּילִין אוֹתָם בְּנַפְשָׁם, וְאֵין מֻתָּר לְהָרְגָן כְּלָל עַד שֶׁיַּעַבְרוּ עֲבֵרָה בְּעֵדִים וְיִהְיוּ חַיָּבִים מִיתָה בְּבֵית דִּין:

מאמר שבועי מאת מו"ר שליט"א

והשבוע: פרצוף עניני דוד המלך

חלק ג' ואחרון

בע"ה

י' סיון ע"ז – ירושלים

פרצוף דוד המלך

שיעור חדש סיון באנגלית

סיכום שיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א[א]

מלכות: תפלה, שפלות, יציאה מהקליפות וחן

שפלות דוד ותפלתו

המדה האחרונה, המלכות שבמלכות, היא מדתו הפנימית – השפלות. הוא גם סמל של הירח, והאות העיקרית שלו – דלת – אומרת "דלית ליה מגרמיה כלום", זו תכונה של הירח, אין לו שום דבר משלו, הכל בא מה'. כשאנחנו מברכים את הלבנה כל חדש אנחנו אומרים "דוד מלך ישראל חי וקים", זו המלכות.

דוד הוא גם התפלה (עד שהוא מזוהה בעצם עם התפלה – "ואני תפלה") – בבינה אמרנו שהוא "נעים זמירות ישראל", אבל עצם כח התפלה שייך למלכות, הוא זמר בבינה ומתפלל במלכות. רבי נחמן אמר שכל מי שהוא בעל בכי – סימן שהוא משרש דוד המלך. גם זו תכונה של מלכות, אבל דווקא גילוי היחידה – "בכיה תקיעא בלבאי מסטרא דא". **בכיה** בגימטריא **יחידה** ו **חדוה** בגימטריא **חיה**. המלכות היא **רחל**, שוה **דמעה דמעה**, שהיא "מבכה על בניה", וכך גם דוד שמחליף אותה כרגל הרביעית במרכבה.

[א] נרשם על ידי איתיאל גלעדי. לא מוגה.

רחל עצמה היא כפולה של **דוד**: **רחל** שוה **טוב** פעמים **דוד** (המתואר "**טוב** ראי". כמו שרחל היא "יפת תאר ויפת מראה" גם דוד מתואר "איש תאר").

הנפילה והיציאה מהקליפות

למה דוד המלך הוא כל כך בעייתי כשקוראים את הפשט של התנ"ך (לא רק בסיפור של בת שבע, אלא עוד סיפורים שונים – הוא הדמות הכי כריזמיתית בעולם וגם הדמות הכי בעייתית בתנ"ך, דמות שאנחנו מחכים שיופיע מחדש...)? האריז"ל מסביר הסבר עמוק בענין, שהנשמה שלו היא החלק הגדול של נשמת אדם הראשון שנפל בעומק הקליפות בחטא הקדמון. הנשמה שלו היתה 2854 שנים בעומק הקליפות, בשל החטא הקדמון, והפעם הראשונה שהנשמה הגדולה הזו יוצאת מהקליפות – כל פעם יש עוד תיקון, אבל הפעם הראשונה – היא בלידת דוד המלך. הוא בא ממקום כל כך גרוע, וזו הסבה לכל הדברים שקורים לו, אבל אפילו אם הוא נופל כמה פעמים, "שבע יפול צדיק", ה' סולח לו כי ה' רואה את לבו. לבו טוב, והעובדה שעדיין יש לו יצר הרע, יש לו נפילות, היא בשל המקום שהוא בא ממנו.

זהו לימוד מאד עמוק מהאריז"ל, שיש נשמות גדולות שנולדות פעם ראשונה ממקום מאד גרוע ואי אפשר לצפות מהם להיות צדיקים גמורים בגלוי בגלגול הזה. כל פעם שהוא חוזר שוב הוא יותר מתוקן. כשהוא בא אצל הבעל שם טוב הוא כבר לא מופיע בצורה בעייתית. איך בכל זאת הענין הזה מופיע אצל הבעל שם טוב? בחשש הנפילה לנוקבא דתהומא רבא. הבעל שם טוב אמר על עצמו שיש אדם בעולם ששומע תורה לא מפי מלאך ולא מפי שרף אלא מפי קוב"ה ושכינתיה וכל רגע ורגע הוא פוחד שמא יפול לנוקבא לתהומא רבא. איך הוא עלול ליפול? אם תהיה לו מחשבה אחת של גאוה על כך שהוא שומע תורה מה' עצמו, ולא מאף ממוצע. זהו השיקוף אצל הבעל שם טוב של היותו דוד המלך.

בכל נשמה של דוד המלך יש משהו של נפילה, הוא נפל. דוד המלך הוא נפל, ואדם הראשון נותן לו שבעים שנים, האבות ויוסף נותנים לו שבעים שנים, אבל אחרי זה הוא עדיין מרגיש עצמו נפל. אדם כזה, המרגיש עצמו כל הזמן נופל, הוא שיכול לקום – "כי נפלתי קמתי", "שבע יפול צדיק, וקם" – והוא יהיה המשיח. נקוה שהוא יופיע מאד מהר, בקרוב בימינו ממש.

חן דוד

אמרנו שדוד לשון דוֹד אוהב, אבל יש עוד משהו יחודי מאד בשמו – שיש לו תכונת חן, שנקרא ישר והפוך. לא רק שדוד הוא שם של חן, אלא גם שם אביו ישי, וגם הנביא שמנבא לו – נתן. נתן הוא גם שם של אח צעיר של שלמה המלך, בן לדוד מבת שבע. יש לדוד גם נין שנקרא אסא. אם כן, רק בהקשר של דוד המלך יש חמשה שמות של חן. אפשר לשאול כמה שמות פרטיים של חן יש בכל התנ"ך, מבין אלפי השמות הפרטיים שיש בתנ"ך. ברפרוף – לא בדיוק – יש אולי עוד חמשה בכל התנ"ך, ורובם ככולם אנשים לא ידועים בכלל. רק במלכות בית דוד יש חמישיה – זו תופעה מובהקת מאד. משהו יפהפה בשביל המלמדים שלנו.

יש שם אחד בתנ"ך שהוא בעצם הלעו"ז של דוד – גוג (מלך המגוג). **גוג ומגוג** שוה שבעים (**זה** ועוד **חן**, שיש ביניהם עוד כמה קשרים חשובים במתמטיקה), כשנות דוד המלך, כנגד שבעים אומות העולם. כתוב שם "גוג ארץ המגוג נשיא ראש משך ותֻבל". הרבי אומר שכבר היה ולא צריך לפחד, אבל אנחנו אומרים בבדיחותא שהוא עדיין קיים, אולי אפילו יותר מסוכן – גוגל, קיצור של "**גוג**... ו**תבל**". לא רק שהוא הלעו"ז של דוד, אלא מחליף אותיות ד ד של דוד באותיות הקודמות, ג ג של גוג. בדרך כלל **ג** היא המשפיע ו **ד** המקבל, "גמול דלים", מתאים למחלוקת ירבעם ובן ישי, מי המשפיע ומי המקבל. גוג מחשיב עצמו זכר ודוד הוא הנקבה. זה עוד נושא בפני עצמו, שהחן היא תכונה מלכותית של דוד. בספר יצירה, מתנת החן היא לספירת המלכות, שרש דוד.

אף ששמות של חן, כמו דוד, נדירים מאד, מילים של חן די מצויות. אחד הדימויים שחז"ל אומרים בפירוש על דוד המלך הוא שדומה לסוס – שלא ישן יותר ששים נשימות, כי נאחז באילנא דמותא, בחינת נפל כל חייו, ולכן מאד מסוכן לו לשקוע בשינה (חוץ מכך שכל פעם שישן הוא חולם חלום זועה, כמו שחז"ל אומרים). חוץ מכך ש **סוס** הוא כמו **דוד** – **ד ס** הם פרצוף הדעת של אלב"ם, כך ש **דוד** שייך לפנימיות הדעת של אלב"ם ו **סוס** לחיצוניות הדעת דאלב"ם – **סוס** עולה ט"פ **דוד**. כלומר, **דוד סוס** עולה י"פ **דוד**, שלמות של דוד. צריך לומר ש **דוד** לגבי **סוס** הוא הכתר וה **סוס** משלים את **ט** הספירות שמתחת לכתר של דוד. סוס בכלל שייך למלכות. דוד לא רכב על סוס, אלא על פרדה מיוחדת כמו שמפרשים חז"ל – כלאים בין סוס לחמור.

סיכום

ולסיכום הפרצוף:

כתר

אמונה תענוג רצון

במלכות

"אשת חיל עטרת בעלה"

חכמה

תורת דוד ש"הלכה כמותו"

בינה

"נעים זמִרות ישראל"

דעת

רבן של בעלי רוח הקדש

חסד

אוהב ואהוב

גבורה

ראשית דרכו בהתגברות על גלית

תפארת

רועה רחמן

נצח

נצחונות ונצחיות

הוד

העטרה הולמתו

יסוד

תיקון פגם הברית

מלכות
שפלות, תפלה, עליה
מהקליפות וחן

ג. ארבע נשות דוד העיקריות

מיכל, אביגיל, בת שבע ואבישג

יש עוד נושא שלם שלא נגענו בו הפעם – הנשים של דוד המלך[ב]. יש הרבה נשים בחיים של דוד המלך. כל הנשים שהולידו לו בנים, בחברון ובת שבע בירושלים, מוזכרות בשמותיהן עם הילדים שלהן, גם בשמואל וגם בדברי הימים[ג]. מתוכן הנשים העיקריות הן:

הראשונה, מיכל בת שאול, שתחזור להיות אשתו לעתיד לבוא[ד], היא מצילה את חייו (וחז"ל דורשים שהיא-היא "עגלה", שנקראת סתם "אשתו").

אביגיל, שמצילה אותו מהחטא, פועלת אצלו תיקון חשוב ביותר – החטא היה פוגם במלכותו ומבטל אותה.

בת שבע, אם הבן שימלוך אחריו. בת שבע לא מצילה אותו אלא משתתפת בחטא, כמו שהאריז"ל אומר שהיא לא סרבה או צעקה אלא שתפה פעולה לגמרי. למה? בדברי הימים בת שבע נקראת בת שוע, שם האשה הראשונה של יהודה – שדוד הוא גלגול שלה – ששני בניה הראשונים (שהיו ניצוצות משיח) מתו, ער ואונן, ואחר כך באה תמר ופתתה את יהודה, והיא התגלגלה ברות (בעז הוא גלגול יהודה). בת שוע קנאה בה, הבינה שצריך לפתות את יהודה, ולכן חזרה כבת שבע כדי לפתות את דוד גלגול יהודה – הכל פיתוי שיצא מהקנאה שלה בתמר (פיתוי שכוונתה הפנימית היא להוליד את מלך המשיח).

[ב] ראה גם התוועדות פסח שני תשע"ד פ"ב.

[ג] **דוד מיכל אחינעם אביגיל מעכה חגית אביטל עגלה בת שבע** = 1839 = "**גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך**" וכו' ועוד (וכן שמות **ז** נביאות: **שרה מרים דבורה חנה אביגיל חלדה אסתר**). אם כותבים **דויד** מלא הכל = 1849, 43 ברבוע. כאן מיכל ועגלה נחשבו לשתים כדעת הפשטנים (מיכל לא ילדה משא"כ עגלה).

[ד] **דוד בן ישי מיכל בת שאול** = שלמות של 1225 = 35 ברבוע = 49 במשולש = "**זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר**" וכו'.

איך יודעים שאם דוד היה מאריך ימים אחרי גיל שבעים הוא היה נולד סוף כל סוף, אחרי כל שנות העיבור שלו? כי בסוף יש עוד אשה מאד חשובה בחיים שלו – אבישג (שהיו עליה הרבה שיעורים). אף שכח הגברא לא פסק ממנו, כמו שחז"ל אומרים – סיפור שלם עם בת שבע – אך היות שכבר היה נשוי ל-**חי** נשים, ושומר תורה (שלא כשלמה בנו), "והמלך לא ידעה", תיקון הברית מאד גדול. היא השתוקקה והתאוותה לתשמיש שלו, כך כתוב גם באריז"ל – היא נסתה בכל כחה לפתות אותו ולא הלך לה. כיבוש היצר שלו והיחוד עם אבישג ברוחניות הם בשורה של פאזה אחרת – עליה מז"ת (**ע**) לג"ר (**ל**). יחוד נשיקין מסתמא כן היה לו עם אבישג, יחוד של ג"ר – רמז שהוא מתחיל לעבור מהז"ת לג"ר, ל-**יה** שלו. חז"ל אומרים שאבישג השונמית והאשה השונמית – אצל אלישע הנביא, אם חבקוק הנביא – יותר מאוחר בתנ"ך הן אחיות. הן שתי אחיות יפהפיות שהן גלגול שתי שפחות יעקב אבינו, בלהה וזלפה – לא כתוב מי היא מי.

ארבע הנשים כנגד נשות יעקב

נייחד את ארבע הנשים העיקריות האלה – מיכל, אביגיל, בת שבע, אבישג. כל השנים בחברון היו לתיקון רחל, אז אפשר לומר שמיכל אצלו היא בחינת רחל. כתוב שבת שוע ותמר הן על דרך לאה ורחל – תמר היא רחל ובת שוע היא על דרך לאה. בירושלים דוד תקן את פרצוף לאה ולשם כך הוא בא שם על בת שבע (אם שלמה, כמו שיהודה הוא בן לאה). צריך להסביר זאת יותר בהרחבה, כי כתוב במקום אחר שבת שבע היא בחינת רחל (המלכות העיקרית מצד הגבורות שבה, משא"כ אלישבע אשת אהרן הכהן שהיא סוד המלכות מצד החסדים). בכל אופן, אפשר לומר שמיכל ובת שבע הן כנגד רחל ולאה, ואביגיל ואבישג הן בלהה וזלפה.

צריך עוד לכוון בפרט, אז רק נאמר בדרך כלל שיש לו ארבע נשים עיקריות, שאחת מהן הוא לא יודע (מה שאין כן ביעקב ונשותיו, שידע את כולן). אם נאמר שאבישג היא זלפה, כתוב שההריון אצלה לא ניכר כי היא היתה צעירה. אצל אבישג לא רק שההריון לא ניכר אלא גם הביאה לא ניכרה. לפי זה מתאים שאביגיל תהיה בלהה שגדלה את יוסף, שפחת רחל, אחרי מיכל. במקום אבישג הוא כן ידע, באותו זמן, את בת שבע – במקום זלפה לאה. הכל דרוש גדול בדרך אפשר, לגבי ארבע הנשים העיקריות של דוד.

זכויות מיכל

מיכל הצילה את חיי דוד במסירות נפש. כתוב שמכך התחיל הפחד של שאול מדוד, שבתו לא תשתף פעולה אתו אלא תגלה את אזנו של דוד. יש גם סיפור שלם עם מירב, הבת הגדולה של שאול, האם דוד קדש אותה או לא ואם כן האם הקידושין תפסו או לא. לפי הדעה שתפסו צריך לומר שהוא נשא את מיכל רק אחרי פטירת מירב, ושעדריאל נשא את מירב בעבירה. יוצא בפירוש שמירב לא אהבה את דוד, לכן "והיא נשאת" על דעת עצמה, תוך כדי ששאול מתכנן חתונה שלה עם דוד. המפרשים מסבירים שהיא היתה גדולה וקבלה קידושין על דעת עצמה, אף שידעה שמיועדת לדוד – סימן ששונאת את דוד או מפחדת ממנו.

מה עיקר הרמז שמיכל היא רחל? כי כתוב בפירוש שלשאול היו שתי בנות, הגדולה היא מירב והקטנה היא מיכל[ה], בדיוק כמו לאה ורחל בנות לבן. ללאה היתה טרוניא נגד יעקב שהוא שונא אותה, וכאן יוצא לפי הפשט שמירב סלדה מדוד, לא רצתה אותו. לעומתה מיכל התלהבה, כמו שבגלגול הראשון יעקב התאהב ברחל בגלגול הזה היא (מיכל) מתאהבת בו (דוד). היות שבסוף גם שאול שונא את דוד, צריך לומר שאת הגנים האלה של שנאת דוד בפוטנציאל הוא הוריש למירב. שוב, יש דעה שמירב מתה עוד לפני שדוד נשא את מיכל. גם איזה תיקון לכך שבגלגול הראשון רחל מתה ולאה חיה.

מיכל הצילה את חיי בעלה – בדיוק כפי שחשש אביה, שיותר אוהבת את דוד מאשר את אבא שלה. "הקם **על**", מאה ברכות, רומז גם ל-**מיכל** בגימטריא מאה. מה הפשט של "הקם על"? באנגלית התרגום שהקימו אותו מעלה-מעלה ("the man who was raised on high"). כשהוא הולך להתחתן עם מיכל הוא אומר "ואנכי איש רש ונקלה", איך אני יכול להיות חתן המלך? לא סתם אמר זאת, זה אחד הביטויים שלו כמו "ונקלתי עוד מזאת" שאמר אחר כך למיכל. כל התחושה כשהוא נעשה חתן המלך היא "מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון". הוא "הקם **על**" בזכות **מיכל**, בגימטריא **על**, שהעלתה אותו. זו מדרגת הכתר שלו, עוד רמז לכך שלעתיד לבוא היא תהיה האשה העיקרית, כאשר דוד יזכה לשלמות ה-**על** שנים שלו.

כתוב שמיכל היא גלגול אשת און בן פלת, שגם הצילה את בעלה. לכאורה היתה יותר מתאים לומר שהיא התגלגלה באביגיל, שהצילה את דוד מן החטא, בעוד מיכל הצילה אותו מהמות. בכל אופן, כך כתוב ברמ"ע מפאנו.

בדברי הימים מיכל נקראת עגלה (לפי חז"ל), שם חבה, ויש לה שם ילד – אומרים שנולד לפני הקללה. אשת דוד השניה, אחרי מיכל, היא אחינעם. יש אחינעם אביגיל מעכה חגית ואביטל עגלה (מיכל) ובת שבע (בת שוע). אחרי כל אלה יש את אבישג שקובעת ברכה לעצמה.

[ה] **מרב בת שאול מיכל בת שאול** = 1820 (י"פ **יעקב** כו'), עם כל הרמזים שבזה.

אחדות התורה

מָה מְאַחֵד אוֹתָנוּ? הַדֶּבֶק שֶׁמְּחַבֵּר אוֹתָנוּ צָרִיךְ לִהְיוֹת הַתּוֹרָה. זֶהוּ הַחִבּוּר הָאֲמִתִּי. מְמְלָץ מְאֹד - לִפְנֵי כְּשֶׁנָּה הִתְחַלְנוּ לִלְמֹד כָּל יוֹם פֶּרֶק תָּנָ"ךְ. אִם כֻּלָּם לוֹמְדִים אֶת פֶּרֶק הַתָּנָ"ךְ הַזֶּה, כַּמָּה שֶׁזֶּה כְּאִלּוּ חִיצוֹנִי - זֶה בְּהֶחְלֵט מְחַבֵּר. חוּץ מֵהַחְתָּ"ת שֶׁל הָרַבִּי הַקּוֹדֵם, הָרַבִּי הוֹסִיף גַּם רַמְבָּ"ם, וְזֶהוּ הַחִבּוּר בֵּין הַחֲסִידִים, הַלִּמּוּד הַיּוֹמִי הַזֶּה. בִּשְׁבִילֵנוּ אֲנַחְנוּ הוֹסַפְנוּ כַּמָּה דְּבָרִים לֹא קָשִׁים. לֹא מְסֻבָּךְ: פֶּרֶק תָּנָ"ךְ (אֲנַחְנוּ הַיּוֹם בְּסֵפֶר אִיּוֹב, סֵפֶר הַפְּסִיכוֹלוֹגְיָה הֲכִי חָשׁוּב בַּתָּנָ"ךְ), וּפֶרֶק מִשְׁנָה (שָׁבוּעַ הַבָּא מְסַיְּמִים חֲגִיגָה, סוֹף סֵדֶר מוֹעֵד, וּמַתְחִילִים סֵדֶר נָשִׁים). לְדַעְתִּי, מְאֹד מְאֹד רָצוּי שֶׁכָּל מִי שֶׁיּוֹשֵׁב כָּאן יִלְמַד אֶת גַּם אֶת הַחְתָּ"ת, וְגַם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. זֶה בֶּאֱמֶת מְחַבֵּר, הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מְחַבְּרִים אוֹתָנוּ בְּיַחַד.

[מתוך שיעור כ"ד אייר תשפ"ג]